An Tairseach

Foinsí agus fianaise a bhaineann le Charles Stewart Parnell agus an Ghluaiseacht Rialtais Dúchais

A: Ceisteanna cuimhne, ceisteanna tuisceana agus ceisteanna anailíse

Leabhrán filíochta agus aistí ar Pharnell agus ar cheist neamhspleáchas na hÉireann a tháinig amach i Meiriceá in 1891 – an bhliain ina bhfuair Parnell bás. Téacs ar líne.

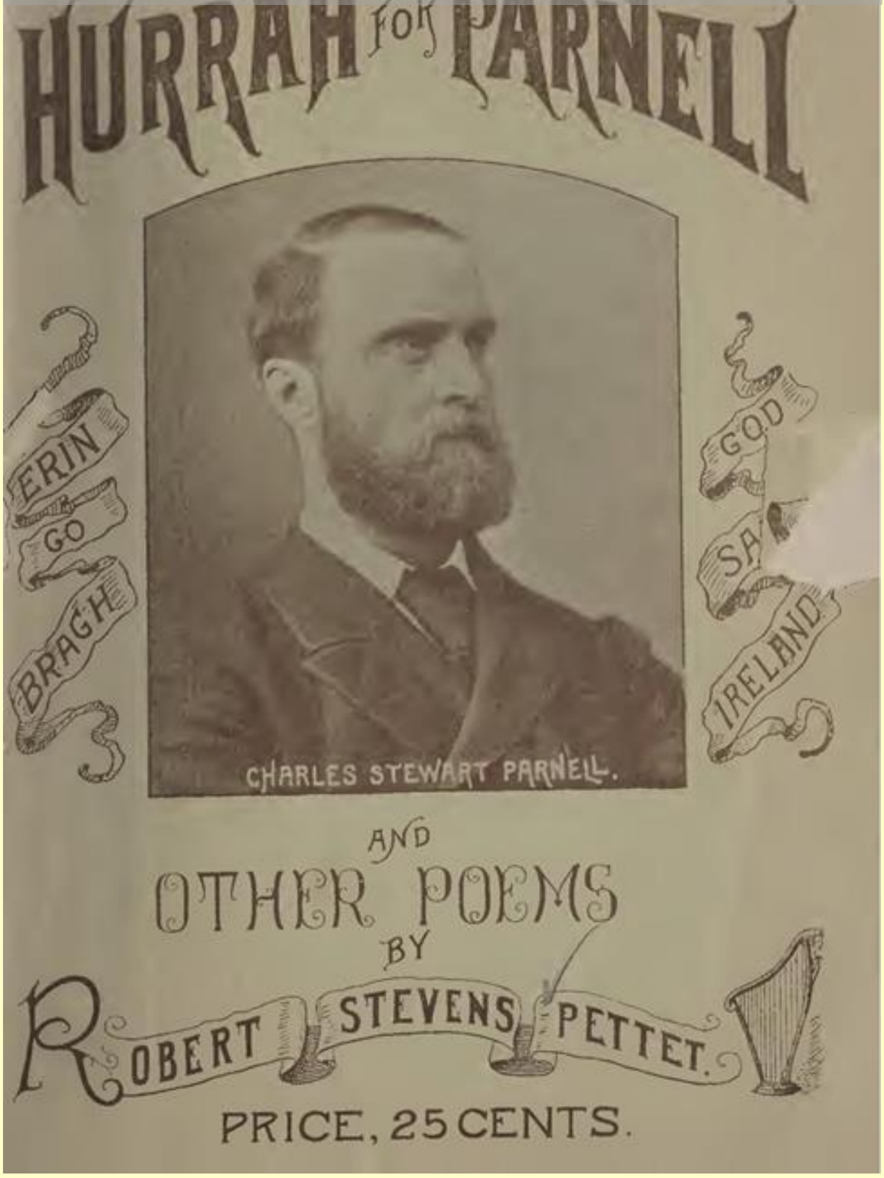

1: Cé a scríobh an leabhrán atá le feiceáil, ar chlé?

2: An gceapann tú gur thacaigh údar an leabhráin seo le Parnell? Mínigh do fhreagra

3: Mínigh na téarmaí seo a leanas: “aontachtaí”, “náisiúnaí”, “Rialtas Dúchais”.

B: Ceisteanna a bhaineann leis an "Mórphictiúr"

1: Meiriceánach a scríobh an leabhrán sa phictiúr thuas. Cén fáth, an gceapann tú, go mbeadh suim ag Meiriceánaigh i bpolaitíocht na hÉireann ag an am seo?

____

____

____

____

____

2: Cén fáth go ndeirtear gur olltoghchán cinniúnach don ghluaiseacht Rialtais Dúchais a bhí in Olltoghchán 1885, dar leatsa?

____

____

____

____

____

3: Níor éirigh le Parnell Rialtas Dúchais a thabhairt isteach in Éirinn. Rinne polaiteoir Éireannach mór le rá eile iarracht Rialtas Dúchais a thabhairt isteach arís san fhichiú haois. Déan cur síos gairid ar an iarracht sin. (Luaigh cúig fhíric staire, ar a laghad.)

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

3: Scríobh alt do pháipéar nuachta, ag ligean ort gur iriseoir thú i mbun tuairisce ar thitim Parnell, i ndiaidh dó ceannaireacht Pháirtí an Rialtais Dúchais a chailleadh.

- Cuir teideal ar an alt
- Tabhair fíricí an cháis – na fáthanna go bhfuil an cheannaireacht caillte srl.
- Déan cur síos ar na tuairimí éagsúla sa pháirtí

Iris na Náisiúnach

Dáta:_______________

____

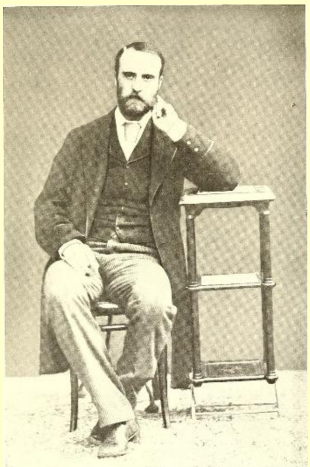

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

C: Ceisteanna anailíse agus ceisteanna scileanna

Sa leabhar gearrscéalta, *Dubliners*, scríofa ag James Joyce agus foilsithe in 1914, tá gearrscéal amháin ann dar teideal "Ivy Day in the Committee Room". Sa scéal seo, suite ar Lá an Eidhneáin (Ivy Day – Lá ar a ndéantar comóradh ar bhás Parnell), léann náisiúnach darbh ainm Joe Hynes dán dar teideal, "The Death of Parnell".

Léigh, thíos, aistriúchán Gaeilge de shliocht as "Bás Parnell" agus freagair na ceisteanna a bhaineann:

...Tá sé básaithe. Tá ár Rí Gan Choróin marbh.
Ó Éire, caoin le brón 's léag
Mar is ina luí marbh atá sé
an té ar leag an drong fhimíneach é.
Ina luí atá sé, maraithe ag na madraí meata
a d'ardaigh sé ón bpuiteach;
'S básaíonn dóchas 's aislingí Éireann
*ar bhreocharn a monarc...**

***Stór focal**:
léag = *woe* (brón)
fimíneach = *hypocrite*
meata = *cowardly*
puiteach = *mire* (bogach)
aislingí = brionglóidí
breochran = *pyre* (leaba an bháis a gcuirtear trí thine)

1: An gceapann tú gur thacaigh Joe Hynes le Parnell? Mínigh do fhreagra.

____

____

____

____

____

____

2: An gceapann tú gur foinse eolais mhaith é gearrscéal cosúil leis seo do staraí? Mínigh do fhreagra.

____

____

____

____

3: Cá háit gur féidir leat teacht ar fhoinsí agus fianaise phríomha a bhaineann le saol Parnell?

____